

idején ki vannak téve. A sebek, melyekhez levegő nem férhet, könnyebben s gyorsabban gyógyulnak, mint azok, melyek a lég behatásának vannak kitéve; ez utóbbiaknál genyedés, sebláz támad, míg az előbbieknél ezt nem tapasztalták. Ennek okát a légben keresték, de nem találták. A tiszta levegő a sebeknek nem árt, de ártanak az abban lebegő fertőző csírák, melyek a sebre szállván, felbomlást hoznak benne létre, miközben különféle mérgező anyagok fejlődnek, melyek a vérbe jutván, azt az élet fenntartására képtelenné teszik. Ismertetvén a bakteriumokat, felemlíté értekezé, hogy téves azon nézet, mint ha a bakteriumok a rothadó folyadék elpárolgása közben jutnának a levegőbe, és bebizonyítá, hogy azok csak száraz állapotban, por alakban szállhatnak a levegőbe. Áttért azután Lister sebkezelésére. Lister szerint csak akkor gyógyítjuk igazán a sebet, ha azt békén hagyjuk de attól minden káros behatást távol tartunk. Mindent, mi a sebbel érintkezésbe jöhet, fertőtleníteni kell. Erre szolgál a karbolsav különféle oldatban s különféle alakban. Kimerítően ismertette a Lister-kötés kellékeit és megmutatá a kötés alkalmazási módját. Élénk színekkel festé a háborúk iszonyait, azon borzasztó helyzetet, melynek a sebesültek ki vannak téve. Vagy kérdezzék meg — így szólt — ifjainkat, mitől rettegnek inkább, a csaták tűzétől-e, vagy a kórházak élő mérgétől? Ma már nem elégedhetünk meg azzal, hogy megkoszorúztuk sirjait, hogy mankót adtunk a koldus kezébe, hanem arra kell törekednünk, hogy minél kevesebb koszorúra, minél kevesebb mankóra legyen szükség. S ezen célt elérhetünk, ha lehetővé tesszük, hogy a szegény sebesültek a fertőtlenítő sebkezelés előnyeiben részesüljenek, ha gondoskodunk a többi közt arról, hogy a betegek ápolásban s a legszükségesebbekben hiányt ne szenvedjenek, és pedig minthogy minderre az állami segélyintézkedések nem elegendők, a magán segély közrevonásával. Végül meleg hangon emlékezett meg értekező a »vörös kereszt« országos segélyező nőegyletről, mely ez irányban kezdeményezőleg lépett fel, sajnálván a közérdekeltség azon szerény mérvét, mely a főkegyelet alakításánál eddigelé nyilvánult.

A hazai regényirodalom felvirágoztatásának ügye képezte tárgyát az írók és művészek társaságában esütörtökön tartott harmadik értekezletnek. Jókai Mór volt az előadó. Mindenben haladtunk, — ugymond, — kivéve a regényíró sorsát. Mikor ő negyven év előtt, a szépirodalom terére lépett, tizenhat éves korában írt regényeért (»Hétköznapiak«) kapott annyi tiszteletdíjat, melyből egy évig élhetett. Ma kezdő író nem érhetné el ezt, mert a kiadók nem vesznek regényt. A colporteur-ök sejtetes francia regényeket több ezer példányban terjesztenek szét az országban. Jókai ajánlja, hogy magyar regények, elbeszélések (évenként 52 kötet) kiadására írói társaság jöjjön létre; de a könyvek terjesztésére nem javasolja a colportage-t, mert abból csak a házalónak van haszna, nem az íróknak; ne is támaszkodjanak egyes vevőkre, mert a magyar gentry, ha Bécsbe megy, könnyen kiad egy zártszékért tizenöt forintot, míg ha könyvet kellene vennie, mindjárt eszébe jut a rossz termés; Jókai a kiadandó könyvek pártolására az országban levő kétezerháromszáz kaszinót, olvasó-kört s az öt-hatszáz kölesönkönyvtárt ohajtja megnyerni, mert ezek negyven forintot (évenként befizetésekkel) könnyen adhatnak ki azért, hogy egész éven át jó könyv-olvasmányuk legyen. A vállalkozás előkészítésére bizottságot ajánlott kiküldetni. Indítványát rövid eszmecsere után egyhangulag elfogadták, a bizottság megalakult s rögtön munkához is látott, kimondva, hogy az olvasó körök és kölesönkönyvtárak névjegyzékét mielőbb megszerze, azokhoz pártolást végett felszólítást intéz, a válaszok alapján elkészíti a szervezeti és alapszabályzati javaslatokat s ezeket az újonnan összehívandó értekezlet elé terjeszti.

»Phönix« a neve egy új és igen czélszerű írás- és rajz-sokszorosító találmánynak, mely a külföldiekkel szemben nemcsak hasznavehetősége és gyakorlati értéke, hanem azon körülmény folytán is ajánlható, mert feltalálója és gyártása egyaránt magyar. A feltaláló Komáromy M., ki szabadalmat nyert találmányára. A Phönix sokszorosító lapokkal, mint alkalmunk volt meggyőződni, gyorsan, tisztán és olcsón sokszorosíthatni mindenféle írást, rajztervet és hangjegyet, még pedig mindenre, még bekötött könyv lapjaira is. Negyedóra alatt 60—80 tiszta és jó lenyomat készíthető. Az eljárás igen egyszerű s mindenki könnyen elsajátíthatja a nyomtatott utasításból, mely a Phönix-lapokhoz mellékelve van s mely szembetűnővé teszi az új magyar találmány előnyeit a hasonló külföldi sokszorosító eszközökkel szemben. A Phönix-lapok többféle nagyságban kaphatók úgy, hogy bármily iratok sokszorosítására előnyösen használhatók. Gyakorlati értékük a legutóbbi delegációs ülés

alkalmával is bebizonyult, hol a legjobb sikerrel használták azokat sokszorosításra. A Phönix-lapok Seefehlner J. L. fővárosi papírkereskedésében kaphatók, hol leírások és árjegyzékek ingyen adatnak s kívánatra bárhova elküldetnek.

„Tavaszi” lesz a czíme a Budapesten, Károlyi Alajos gr. kertjében május elején három nap rendezendő jótékony célú ünnepély lapjának, melyből egy vagy két szám fog megjelenni. Pulszky Polixena k. a. szerkeszti. Arany János írt már bele költeményt s ígért dolgozatot több ismert írónk, rajzokat pedig Keleti Gusztáv, Székely, Greguss Imre, Ligeti, Munkácsy és Zichy Mihály. A palota földszinti helyisége, hol évek előtt az emlékkiállítás volt, bazárhely lesz. A rendező hölgyek egyforma kötetnyit és fejdíszot fognak viselni. A francia főkonzul: b. Bourgoing s gróf Dessewffy Aurélné, Adler Antalné és Stefániné urhölgyek buzgólkodnak főleg az előkészületek körül. A bazárban főleg magyar ipari termékeket szándékoznak árulni.

Uj csepköbarlang. Mehádán új vendéglőt és egy villát kezdettek nemrég építeni. A fundamentum ásása alkalmával a munkások egy körülbelül 150 öl nagyságú csepköbarlangra bukkantak, melyben nagy halom özvénv előtti állatesontokat találtak. E barlang tudományos körökben kétségkívül érdeklődést fog kelteni.

Gyönyörű természeti tűnemény volt Szegeden, e hó 12-én délelőtt a nap körül szemlélhető. Mintegy 11 óra tájt a napot óriási gyűrű vette körül, melyen belül csakhamar egy másik kisebb gyűrű képződött; de míg a nagy gyűrű szintelen vala, addig a második kisebb különböző színekben váltakozva, végre úgy $\frac{1}{2}$ 12 órakor violaszínű foszlányokban oszlott szét. A csodás napköröknek igen sok nézője akadt; csakhamar kisütöttek, hogy ime a jövő Szeged két nagy körutja immár megvagy az ég boltozatán.

Széchenyi Béla gróf, a merész khinai utazó életjelt adott magáról. Levél érkezett tőle Zichy Géza grófhoz e hó 7-én. A levél 42 napig volt utban. Tudatja benne a gróf, hogy hazatérőben van, s rövid idő alatt Kalkuttába ér. (Egy legújabb londoni sürgöny szerint már meg is érkezett Kalkuttába.) 1878. augusztus hava óta a legkisebb értesítést se kapott a hazai dolgokról s családjáról. Utitársai Kräuter és Lóczy már előbb elváltak tőle, s így ezek valószínűleg hamarabb hazaérkeznek a grófnál.

Horváth István történettudósunk születésének századik évfordulóját Székesfehérvár városa díszes ünnepélyvel szándékozik megülni. A város közgyűlése elhatározta, hogy ezen emléknapra 1884. május 3-án tartassék. Az író életére és működésére vonatkozó adatok egybegyűjtésével, valamint az ünnepély módozatainak megállapítására szükséges bizottság megalakításával a városi tanács bízott meg.

HALÁLOZÁSOK.

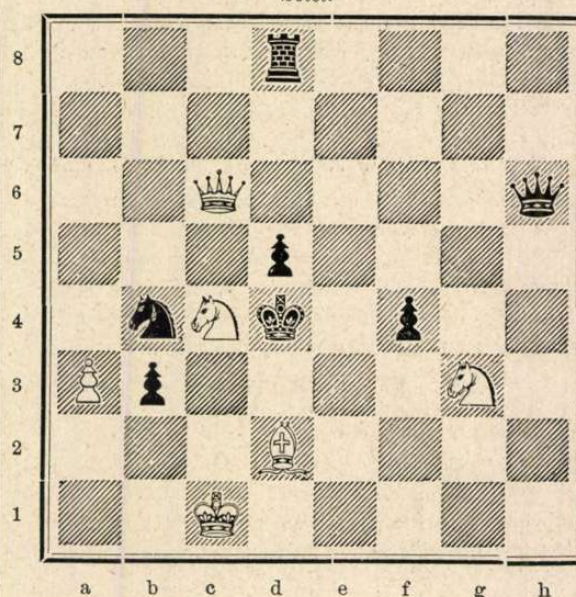
Temesvári Szécsen Sándor gróf e hó 10-én, életének 71-ik évében, rövid szenvedés után Szécsengradon, Horvátországban. — Tóth Dénes, veterán hírlapíró, e hó 12-én 58 éves korában, jóformán elhagyatva. Debreczenből való volt, (testvére Tóth Eleknek a budapesti váltó- és keresk. törvényszéki elnöknek) s önjerejéből szép műveltségre tett szert, elsajátítá a nyugati nyelveket s egy pár évtizeden át mint a hivatalos lap külföldi rovatvezetője működött. Írt cikketek egy pár ismeretterjesztő lapba is. Szélesebb körű munkásságot azonban a miatt nem fejtethetett ki, hogy kezeirását csak egyetlenegy szedő tudta elolvasni. Ha a lap nyomdát cserélt, az a szedő a lappal vándorolt. E különös írásmód, csaknem hieroglifezés oka a kéz reszketésében feküdt. Mikor a hivatalos lap megszűnt olvasmányokat adó közlöny lenni, Tóth Dénes (a ki nem tartozott az életrevaló emberek sorába,) igen szűk életet kezdte élni, mivelhogy megtakargatott tőkéjét is már jóval előbb barátságosan egy olyan földbirtokosnak adta kölcsön, a ki megbukván, egy fillért sem adott abból vissza. Egy kis napdijai állásból és egyleti segélyezést útján tengette szomorú öreg napjait. — Haberern Jonathán, a budapesti egyetemen a görög bölcsészet magántanára s az akadémia második osztályának tevékeny tagja, e hó 8-án hosszas szenvedés után élte 63-ik évében. Derék tanár, szerényen elvonuló, egészen kedvencz szakjának: a görög bölcsészetnek élő tudós volt. Tanulmányait a Szepességen és külföldön elvégezvén, egy ideig nevelősködött, majd tanár lett a budapesti evang. gimnáziumnál és a teológiai karnál. Ifjú korától nagy buzgalommal tanulmányozta a görög bölcsészek, de legfőképp Aristoteles műveit s ez utóbbiakat mind le is fordította, igen szépen; fordításából az »Ethika« és »Politika«

meg is jelentek, míg a többi kéziratban van. Több értekezést és Edvi Illés Pálról szép emlékbeszédet is olvasott fel az akadémiában, melynek 1876. óta volt tagja. Özvegyén, szül. Liedemann Róza asszonyon kívül, fia, dr. Haberern Jonathán Pál gyászolják elhunytát. — A budapesti lánchidon 1848-ban meggyilkolt Lamberg altábornagy öcsese, Lamberg Rudolf gróf. A legkitünőbb lövők egyike volt. Néhány év előtt megülte azt a ritka ünnepélyt, hogy az ezredik szarvast ejtette el. Külföldön Karinthia, Karniola és a Wend határszél örökös fölől vázsmestere, aranykulcsos, alezredes s a szent Istvánrend lovagja volt, ki hazánkban a csákerényi uradalmat birta. Itt is temették el a családi sírboltban. A gróf 79 éves volt. — Ázbej István Szamosujvárt, 63 éves korában, folyó hó 9-én. — Földessy Károly, a csánádmegyei püspöki uradalom tisztartója e hó 9-én szívhűdésben. — Özv. bodai Gyertyánffy Dávidné szül. ivándai Karácson Vilma, a budapesti nagy Gyertyánffy ház tulajdonosa, élete 69-ik évében. — Nyisztor Sándor, Felsőbánya városának számvevője, élte 61-ik évében.

SAKKFELADVÁNY.

Banning T.-tól.

Sötét.

Világos.

Világos indul s az ötödik lépésre matot mond.

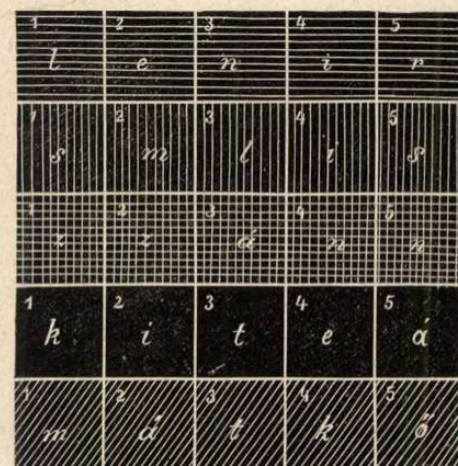
A 12. számban közölt sakkfeladvány megfejtése:

Világos.	Sötét.
1. h1—e1	Tetszés szerint
2. g3—f3	» »
3. † mat	
más megoldás	
1. g3—f4	e3—f4
2. h1—d1	Mozgás.
3. † mat.	

Helyesen fejtették meg: Kutsarik S., Szántay Ödön, Bárczy Antal, Dobos Gábor, Méhes István.

FELADVÁNY.

Goldberger Ilonától.

Az egyes koczkák akként rakatván össze, hogy se vízszintes, se függőleges irányban egyenlő jelzésűek és számúak ne találkozzanak: a koczkákon levő betűkből egy magyar államférfi neve és állása leendő kiolvasható.

Megfejtése a 18. számban.

A megfejtők közül elsőnek kihuzott jutalma: »Tavaszi virág« című műlap.